

Makkelijker lezen, leren en werken dankzij het dyslexie-font

Grafisch ontwerper Christian Boer wordt zijn hele leven al uitgedaagd door zijn dyslexie. Hij besloot daarom naar een manier te zoeken om lezen voor mensen met dyslexie makkelijker te maken. Dit werd het uitgangspunt van zijn afstudeerproject aan de Hogeschool van de Kunsten. Hij ontwierp een uniek lettertype, waarbij dyslexie en haar uitdagingen de richtlijnen vormden. Met groot succes, kan hij inmiddels vertellen.

Tekst: Femke Vonk | Fotografie: [Dyslexie font](#)

Een beetje aanmodderen op school

Op de basisschool had ik al vrij snel in de gaten dat ik niet heel goed was in lezen; iedereen was altijd veel eerder klaar met leesopdrachten dan ik. In eerste instantie probeerde ik nog weleens de schuld te geven aan vermoeidheid, maar op een gegeven moment was me wel duidelijk dat daar het probleem niet lag. Maar waar dan wel? Ik wist het niet en ik modderde maar wat aan.

Op mijn school had men geen idee wat dyslexie was. Dyslexie was een jaar of twintig geleden immers nog lang niet zo bekend als nu. Maar mijn vader was conrector op een middelbare school, en daar was een remedial teacher die mijn vader graag iets wilde vertellen over dyslexie. Ze maakten een afspraak thuis. Toen de Remedial Teacher zijn verhaal had gedaan, zei mijn moeder: 'Je omschrijft precies onze jongste zoon!' Toen is het balletje eigenlijk gaan rollen. Ik werd getest, er bleek inderdaad sprake te zijn van dyslexie. Mijn ouders waren er gelukkig heel relaxed onder, en dus was ik dat ook. Ik was 7; ik deed m'n best en meer kon ik niet doen.

Twintig minuten slapen na elke bladzijde

Uiteindelijk heb ik mijn middelbare school met een diploma af kunnen ronden en ging ik naar de Hogeschool van de Kunsten. In het laatste jaar moesten we een scriptie schrijven, en daarvoor kreeg ik in de kerstvakantie Engelse filosofische teksten mee. Denk je in: ellenlange

teksten, in het voor een dyslecticus niet te lezen lettertype Times New Roman... Ik las één pagina en viel vervolgens 20 minuten in slaap, zoveel inspanning kostte het me. Ik realiseerde me dat ik nooit door die teksten heen zou komen, al zou die kerstvakantie een jaar duren. Na de vakantie trok ik aan de bel bij de Hogeschool. Daar hadden ze een alternatieve opdracht voor me: maak maar een scriptie over lezen met dyslexie. Dat werd een filmpje, en dat werd goedgekeurd.

Een afstudeerproject met impact

Maar toen het afstudeerproject. Dat dat over dyslexie zou gaan was voor mij al duidelijk, maar hoe precies? Toen ik iets las over het spiegelen, wisselen en draaien van letters bij dyslexie, drong het tot me door dat dat allemaal over 3D-bewegingen gaat. Ik kwam erachter dat mensen met dyslexie problemen hebben met het onderscheiden van 2D-objecten, en niet met 3D-projecten. Dat bracht me op het idee om letters in 3D te gaan ontwerpen. Ik ontwierp een letter, draaide deze eindeloos rond om te zien of er verwarring met een andere letter mogelijk was, en paste de letter aan tot hij maar op een manier te lezen was en klopte met de manier waarop mijn hersenen *gewired* zijn. Zo maakte ik alle letters – eerst alleen undercast letters – als 3D-object. Ik vertaalde ze naar 2D door ze met de hand op een papiertje te tekenen. Dat werkte beter dan ik had gedacht. Toen ben ik wat andere mensen gaan polsen. Ik zocht mensen met een dyslexieverklaring, liet ze zelf aangeven hoe ‘zwaar’ hun dyslexie was en mailde ze een tekst. Stuk voor stuk kwamen ze enthousiast terug.

Millimeterwerk

Zo ben ik verder gaan ontwerpen: hoofdletters, leestekens, regular, bold. Het bleek om millimeterwerk te gaan. Niet alle dyslectici maken namelijk dezelfde leesfouten. Als je bijvoorbeeld problemen hebt hoofdletters te onderscheiden, dan helpt het als hoofdletters wat dikker zijn. Dan gaat het werken als een soort stopwoord, en kun je beter onderscheiden wat bij wat hoort. Maar mijn eerste ontwerp van hoofdletters werd te dik bevonden door zowel mensen met lichte dyslexie als mensen met zware dyslexie; ze vonden het een soort vlek worden en dat leidde af. Toen heb ik de hoofdletters steeds iets dunner gemaakt, tot iedereen het

goed leesbaar vond. Als je achteraf mijn eerste en mijn laatste schets vergelijkt, zie je dat het echt om millimeterwerk gaat. In totaal kostte het me vijf maanden om de basis voor het Nederlands te ontwerpen. Ik sliep amper en was kilo's afgevallen, maar de basis stond er wel. De grootste uitdaging zat 'm in de italic-versie van het font. Een italic letter is voor mensen met dyslexie als een rolstoel met vierkante wielen: onmogelijk. Ik heb er per letter zeker 20 uur aan gewerkt, maar uiteindelijk was ook die set af. Ik slaagde voor mijn Bachelor met Honors in Grafisch Ontwerp.

Een onverwacht groot succes

Na het afronden van mijn afstudeerproject bleek pas echt wat een succes het font was. Het lettertype werd direct erkend en enthousiast ontvangen door de internationale dyslexiegemeenschap en de media; de organisatie *Dyslexie font* kwam tot stand. In 2011 ontving het font de eerste prijs tijdens de Smart Urban Stage Awards in Amsterdam en in datzelfde jaar werd ik gevraagd een TEDx-presentatie te geven in Dubai. Daarna besloten de eerste grote organisaties het lettertype aan te schaffen voor hun werknemers. Inmiddels wordt het steeds vaker gebruikt, door uitgeverijen over de hele wereld, door speelgoedfabrikanten en zelfs in een klimhal. Voor thuisgebruikers is het al mogelijk het lettertype gratis te gebruiken. Voor scholen proberen we het zo voordelig mogelijk beschikbaar te maken.

Al het geld gaat in ontwikkeling

Het is nooit de bedoeling geweest om het font commercieel te maken. Maar er zijn zoveel mensen die het font willen gebruiken, en met de zich steeds verder ontwikkelende technologie zijn er zoveel mogelijkheden, dat we inmiddels met drie mensen de organisatie leiden. We maken bewust geen reclame, we stoppen ons geld liever in ontwikkeling.

Lezen is de sleutel voor een betere toekomst

Ik geloof er heilig in dat lezen de sleutel vormt naar een betere toekomst. Ik merk het al aan mezelf: ik lees nu meer dan ooit tevoren, zelfs wetenschappelijke artikelen van bijvoorbeeld NASA. Dat vond ik altijd al heel interessant maar het kostte me altijd veel te veel moeite.

Als je dyslexie hebt, word je je vrij snel bewust dat je bepaalde dingen niet kan. Want misschien kun je een bepaald beroep wel uitoefenen, maar kun je de opleiding niet volgen omdat je problemen hebt met lezen. Dat is natuurlijk eeuwig zonde. Of je werkt bij een bedrijf en je wordt beoordeeld op de vele taalfouten in een rapport, terwijl je een kei bent in het maken van 3D-programma's. Als je een baas hebt die de situatie begrijpt, dan heb je geluk. Maar zo 'random' mag het natuurlijk niet zijn. Dankzij het dyslexiefont kan nu iedereen een eerlijker kans krijgen.

Eindelijk ook een vrij weekend

Ik realiseer me als geen ander wat het voor impact op iemands leven heeft als lezen je zoveel energie kost. Laatst kreeg ik een mail van een man die mijn font was gaan gebruiken. Hij schreef: 'Ik werk al 12 jaar bij Shell en heb in al die jaren bijna nooit een echt vrij weekend gehad omdat ik bij moest lezen om gelijk te blijven met mijn collega's. Nu heb ik eindelijk tijd om met m'n kinderen iets te doen, nu kan ik ook even ontspannen.' Kunnen lezen heeft op zoveel vlakken invloed, dat is bijna niet uit te leggen.

Wil je meer weten over Christian, zijn font en zijn organisatie? Kijk dan op www.dyslexiefont.com.

Veni, Scripsi, Vici

Dit artikel is gepubliceerd in het online magazine '[Veni, Scripsi, Vici](#)', een magazine voor en door ondernemende schrijvers. Meer weten? Lees dan [hier](#) verder.